

„USH DIGITAL” – la final

Universitatea „Spiru Haret” și-a modernizat infrastructura educațională prin proiectul „USH Digital”, finanțat din Planul Național de Redresare și Reziliență, un demers strategic menit să transforme procesul de învățare într-o experiență modernă, aliniată nevoilor și provocărilor actuale, desfășurat pe durata anilor universitari 2022–2023, 2023–2024 și 2024–2025,

Prin această finanțare, laboratoarele din toate centrele universitare au fost renovate și dotate cu echipamente digitale performante, menite să sprijine activitățile practice, cercetarea și colaborarea în mediul universitar.

Noile dotări creează un spațiu educațional interactiv, unde tehnologia devine parte integrantă a formării studenților, pregătindu-i pentru profesii moderne, bazate pe competențe digitale solide.

» Pagina 3

Facultatea de Medicină Veterinară

Gata de o nouă ediție
a evenimentului anual **FOOD DAY?**
WORLD FOOD DAY – IT’S YOUR DAY!
16 OCTOMBRIE 2025, Ora 12.00, parter, Pavilion B

Facultatea de Medicină Veterinară a Universității Spiru Haret
alături de
Asociația Studenților de Medicină Veterinară și Centrul de Cercetare
pentru Științe Medicale Veterinare
Vă invită la evenimentul

WORLD FOOD DAY – ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ALIMENTAȚIEI

16.10.2025

Sunteți așteptați cu:

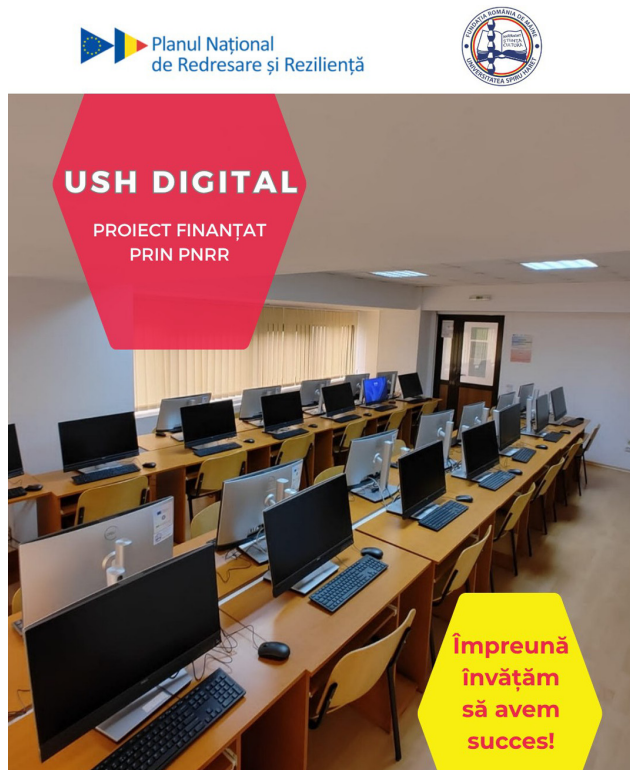
- Prezentări interesante
- Întâlniri cu specialiști din domeniu
- Și, desigur, masa servită împreună – studenți și cadre didactice!
- Concurs „Cine gătește mai bine?” – provocarea pe care o lansăm pentru fiecare an universitar!

Regula rămâne aceeași: mâncare gătită de noi, cu pasiune și creativitate!

Haideți să sărbătorim împreună puterea hranei de a ne aduce laolaltă!

Lect. univ. dr. Nicu Bercaru de la **Facultatea de Medicină Veterinară** din cadrul Universității „Spiru Haret” a fost reales membru în Consiliul General al Colegiului Medicilor Veterinari București! Colegii îi transmit: „Ne bucurăm să vedem continuitate, implicare și dedicare în reprezentarea profesiei medical-veterinare.”

Mesaje de la partenerii internaționali ai Universității „Spiru Haret” la deschiderea anului universitar 2025-2026

Prof. univ. dr. Stefano AMODIO,
Președinte și director al Institutului
TESEO SSML SALERNO din Italia:

Stimate domnule Rector,
Colegi ai mediului academic,
Stimați profesori, studenți, doamnelor și domnilor,

Cu profundă emoție și simț al responsabilității ne întâlnim astăzi pentru a inaugura oficial un nou an universitar. Acest moment nu este doar un ritual formal: este o ocazie de reflecție, de împărtășire și de încredere reînnoită în misiunea pe care comunitatea noastră universitară este chemată să o îndeplinească.

Fiecare an care se deschide aduce cu sine noi provocări și noi oportunități. Misiunea Universității rămâne neschimbată în esența sa: să cultive atitudine, să transmită cunoștințe și să formeze cetățeni conștienți. Dar fiecare epocă ne obligă să regândim sensul acestei misiuni, să o realizăm în lumina transformărilor societății, științei și culturii.

(Continuare în pag 3)

În cadrul 25th Annual Conference of the European Society of Criminology, desfășurată la Atena, Grecia, în perioada 3–6 septembrie 2025, Societatea Română de Victimologie a fost reprezentată de **doamna Aura Preda**, CS III la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române și **conf. univ. dr. la Facultatea de Științe Juridice** și Științe Administrative din cadrul Universității „Spiru Haret” din București.

Premiile Nobel 2025

- **Fiziologie sau Medicină:** **Mary E. Brunkow, Fred Ramsdell și Shimon Sakaguchi** pentru „descoperirile lor fundamentale legate de toleranța imună periferică”. Laureații au identificat „gardenii de siguranță” ai sistemului imunitar – celulele T reglatoare – care împiedică celulele imune să atace propriul corp.
- **Fizică:** **John Clarke, Michel H. Devoret și John M. Martinis**, „pentru descoperirea tunelării cuantice macroscopice și cuantificarea energiei într-un circuit electric”.
- **Chimie:** **Susumu Kitagawa, Richard Robson și Omar Yaghi**, „pentru dezvoltarea unui nou tip de arhitectură molecular”.
- **Literatură:** **László Krasznahorkai** „pentru opera sa impresionantă și vizionară care, în mijlocul terorii apocaliptice, reafirmă puterea artei”.
- **Pace:** **Maria Corina Machado**, „pentru munca ei neobosită de promovare a drepturilor democratice ale poporului venezuelean și pentru lupta ei de a obține o tranziție justă și pașnică de la dictatură la democrație”.
- **Premiul Sveriges Riksbank pentru economie în memoria lui Alfred Nobel:** **Joel Mokyr, Philippe Aghion și Peter Howitt**, „pentru explicarea creșterii economice bazate pe inovație”, „pentru identificarea premiselor pentru o creștere susținută prin progres tehnologic”, „pentru teoria creșterii susținute prin distrugere creativă”.

Toate Premiile Nobel sunt decernate pe 10 decembrie 2025, la Stockholm, în Suedia, cu excepția Premiului Nobel pentru Pace, care este acordat la Oslo.

Ne face plăcere să anunțăm apariția numărului 9 din revista de istorie și filozofie, în limba engleză, **MINERVA**, editată de Editura Fundației „România de Măine”. ([https://minerva.editurafrm.ro/2025/volume1\(9\)-issue2](https://minerva.editurafrm.ro/2025/volume1(9)-issue2)). Ca de fiecare dată, un sumar interesant, cu articole de înalt nivel intelectual, interesante și atractive, sub semnături prestigioase, cum sunt: Ioan N. Roșca, Tamar Beruchashvili, Alexandra Radu, Nicolae Mareș, Stoica Lascu, Marco Bencivenga, Mihai Peca.

Întreb eu și răspunde nimeni.

Mioara VERGU-IORDACHE

Dacă m-aș pricepe, probabil că aș fi intrat în politică. Dar nu mă pricep, așa că întreb/ mă întreb.

Atunci când intri într-o competiție, nu-ți asumi că e posibil să și pierzi? Cum poți să fii angrenat sută la sută într-o bătălie, dacă, simultan, mai ai și alte responsabilități?! Dacă nu ești prezent acolo unde „semnezi condica”, poți fi plătit? Și dacă nu ești plătit, din ce trăiești? Atunci când nu deții toate informațiile corecte și necesare, cum poți să faci promisiuni? Dacă ești într-o poziție de decizie și munca ta nu produce efecte benefice pentru societate, ce garanții oferi că vei face binele într-o altă funcție de conducere? Când „scheletele din dulapul” propriu, de multe ori nemumificate, produc miasme, cum poți pretinde că emani arome de trandafir? De ce suntem întrebați în legătură cu oportunitatea și beneficiile unor investiții interne sau externe? Că doar banii provin din munca noastră. De ce nu suntem luați în seamă când ne exprimăm dorințe pe care le socotim necesare pentru țară, pentru noi?

Sigur că mai am și alte întrebări, cum aveți și dumneavoastră. Din păcate, nu și răspunsuri care să mă mulțumească. Nu conțenesc să mă mir de ubicuitatea unora, care, evident, nu au proprietăți supranaturale, ci doar o imensă lipsă de considerație față de noi toți. Plătim, din impozitele noastre, salarii pentru numeroși „aleși”, pentru a ne face viața mai bună. Unde sunt aceștia? În permanentă campanie electorală. Ce fac ei în campania electorală? Ne aruncă praf în ochi, pretinzând că problema e la noi, că trebuie să mergem la doctor. Deplasări, promisiuni deșarte – dincolo de o „fișă a postului” pe care se pare că nu o cunosc -, fotografii, zâmbete, invective la adresa contracandidaților...Nu am auzit ca acești candidați să-și fi luat concediu fără plată, că pe cel de odihnă l-au consumat în vacanțe de invidiat (insuficient/suficient?!) mediatizate), de la locul lor de muncă. De ce sunt eu obligată să le plătesc salariu? M-a întrebat cineva dacă sunt de acord să fac acest lucru? Scrie în lege?

De fapt, care lege?! Aia călcată în picioare de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga?

De ce își asumă oamenii dorința de a concura la un post pentru care, în mare parte, nu au competențe, cunoștințe, valoare morală și intelectuală? Și-n căruța și-n teleguță! – zice poporul. Dar numai pentru unii. Eu, tu, el, noi, dacă vrem să ne schimbăm locul de muncă, ne asumăm pierderea celui pe care îl deținem în prezent. Nu are nimeni grija noastră. Această morală este numai pentru alegători? Aleșii ce cusur au? Dacă au valoare, în momentul în care s-au înscris într-o competiție, se retrag din funcția deținută și, în caz de eșec, vor găsi, apoi, un nou loc de muncă. Așa...

Așa că eu continui să (îmi) pun întrebări. Sunt anormală?!

„Când va deveni Serbia ca România?” sau cum România este văzută mai pozitiv de presa străină decât de propriii cetățeni

Ștefan BRĂDIANU*

Este bine să fii autocritic – este chiar unul dintre principalii factori care duc la progres. Însă, uneori tindem să ne concentrăm doar asupra neajunsurilor. În astfel de cazuri, ajută să ai o perspectivă din exterior.

Cu toții suntem obișnuiți cu titlurile deosebit de mohorâte ale presei din România, privitoare la situația actuală, la schimbările prin care trecem și la așteptările pe care le putem avea de la viitor. Cuvintele sumbre sau alarmante domină media, fie ca vorbim de simple știri – unde se vorbește predominant despre *accidente*, despre *proteste*, despre *abuzuri*, despre *crime* sau alte fărâdelegi – fie despre analize și articole de opinie – unde, de cele mai multe ori se preconizează *crize* sau chiar *dezastre*, ori se subliniază *stagnare*, *eșecuri* sau promisiuni politice neîndeplinite.

Această tendință este justificată, într-o anumită măsură. În fond, obiectivul primordial al jurnalismului este de a aduce la cunoștința publică o problemă sau o nedreptate – de care România nu duce lipsă -, cu speranța că presiunea publică va duce la o eventuală remediare. Pentru îndeplinirea acestui țel, este necesar un *call to action* cât mai răsunător. Or, oameni tind să răspundă mai puternic la stimuli negativi^[1] și, pe cale de consecință, să-i intereseze mult mai mult evenimentele nefericite, tragice. Toate acestea au o origine evoluționistă, fiind esențial să putem depista pericolul, pentru a-l putea evita.

Totuși, atenția disproporționată oferită evenimentelor sumbre și aspectelor negative din orice situație are propriile efecte adverse. Ne este înrădăcinată o viziune exagerat de negativă, ce ne face să credem (eronat) că în România se petrec majoritar, sau chiar exclusiv, evenimente nefavorabile și că între țările lumii, România are o situație deosebit de înegurată. Avem o perspectivă preponderent pesimistă asupra viitorului nostru și una plină doar de regret asupra trecutului nostru apropiat, fapt ce-i face pe mulți să se rușineze cu cetățenia lor sau chiar să plece peste hotare.

Suntem obișnuiți să ne comparăm cu Germania, Franța, Olanda sau chiar cu țările nordice. Însă aceste țări au avut un context istoric, politic, economic, socio-cultural și geografic mult mai favorabil, nefiind de mirare că ne depășesc la mai toate capitolele. Însă putem să ne judecăm progresul și eșecul doar comparându-ne cu cei care au avut circumstanțe asemănătoare nouă, acum nu foarte mult timp.

Astfel, pentru a ne recalibra perspectiva, ar fi un exercițiu util să aruncăm un ochi prin presa din țările împrejurătoare, să vedem cum ne privesc acestea, care sunt aspectele legate de țara noastră pe care le consideră cele mai demne de atenție. Adesea, jurnaliștii străini, beneficiind de mai multă obiectivitate, observă aspecte care nouă ne scapă aproape în totalitate.

Serbia ne vede ca pe un model

În 2022, jurnalul sârbesc talas.rs a publicat un articol cu un titlul „Când va deveni Serbia ca România”^[2], dezvăluind clar cum arată țara noastră în ochii vecinilor de la sud-vest. Autorul articolului notează că, deși cele două țări s-au aflat în situații asemănătoare, România a lăsat în mod incontestabil Serbia în urmă. În acest sens, sunt menționate realizările (chiar dacă nu definitive) româniei în lupta anticorupție, îmbunătățirea nivelului de trai (PIB-ul nostru pe cap de locuitor fiind cu 14 mii de dolari mai mare), nivelul ridicat de investiții străine și „deciziile economice și politice care au facilitat progresul”. Firma Dacia este și ea laudată, Serbia neavând un echivalent.

Articolul mai amintește o altă reușită a României, pe care noi astăzi am uitat aproape în totalitate: creșterea semnificativă a salariilor doctorilor, ale asistentelor medicale și ale profesorilor.

Un alt articol, din partea nova.rs, vorbește mai în detaliu despre ceea ce numește „modelul românesc” de a păstra medicii în țară, pe care mulți lucrători din domeniul medical și-ar dori să-l vadă implementat și în Serbia^[3]. Desigur, contextul actual sensibil poate face acest fapt să pară doar o amăgire, însă este important să ne aducem aminte unde eram acum nu foarte multă vreme.

Articolul sus-menționat nu este singurul din presa sârbească care laudă România. Mai mulți jurnaliști din fosta republică iugoslavă au dat drept exemplu atitudinea românilor în cazul Roșia Montană^[4], mai precis ferocitatea cu care societatea civilă a reacționat. A fost laudată și abilitatea societății noastre de învăța din trecut^[5].

Iar Serbia nu este singura țară care consideră că are ceva de învățat de la noi.

Bulgarii admiră dezvoltarea litoralului românesc

Ideea că litoralul bulgăresc este net superior celui românesc aproape a devenit un truism. Până la urmă, sute de mii de turiști români preferă să-și facă vacanțele în stațiunile din Bulgaria, în detrimentul celor românești, invocând o multitudine de factori, precum prețurile, calitatea sau aglomerația.

Însă presa bulgărească nu vede situația în termeni atât de categorici – dimpotrivă! Ziarul maritime.bg, dedicat subiectelor ce țin de Marea Neagră, a relatat în mai multe articole dezvoltării litoralului românesc. În articolul intitulat „România depășește categoric Bulgaria în «războiul pentru Marea Neagră»”^[6], publicat în august 2024, ziarul vorbește despre investițiile de 200 de milioane de euro al României, pentru fortificații de coastă, pentru expansiunea plajelor și pentru protejarea ecosistemului marin. Articolul continuă prin a critica statul bulgar pentru lentoarea cu care a dezvoltat litoralul și, mai ales, pentru că nu depune îndeajuns efort pentru a preveni un dezastru ecologic preconizat. Aceeași publicație a scris despre cum România a construit, chiar la Galați, două nave pentru operațiuni de căutare și salvare, la Marea Neagră, îndemnând autoritățile de la Sofia să ne urmeze exemplul^[7].

Nu este nici prima dată când vecinul nostru sudic ne privește cu admirație și nici singurul aspect pe care îl apreciază cu o oarecare invidie. Să ne amintim cum în 2018, mai în glumă, mai în serios, în trei județe din Bulgaria a avut loc o inițiativă de a se alipi României, pentru a beneficia de „sistemul judiciar este mult mai democratic și mai reformat”^[8].

Industria românească, invidiată de polonezi

Probabil sunteți obișnuiți cu titluri de presă care descriu cum industria românească dispare încet-încet, cum uzinele se închid și-și relochează activitățile în alte țări. Ei bine, astfel de titluri există și în Polonia, ceea ce nu este atât de surprinzător, în afara faptului că țara unde industria polonă tinde să se mute este chiar România. Cotidianul money.pl prezintă câteva exemple: fabrica de anvelope Michelin se mută din Olszyn la Żalów, Unilever își mută producția de supe la plic din Poznań, la Ploiești, iar Liberty redeschide un furnal industrial la Galați.

Money.pl continuă prin a prezenta succesele economice ale României, multe dintre acestea fiind deja menționate mai sus. Este trecută în revistă și diversitatea energetică a României, cu nuanță că, totuși, prețurile au rămas ridicate. Deși publicația financiară aduce în discuție și provocările pe care le întâmpinăm, în special gentrificarea populației – întrebând retoric dacă „românii vor îmbătrâni înainte să se îmbogățească?” -, avansurile României nu sunt puse la îndoială, după cum reiese din subtitlul: „Cum a depășit România discrepanța în dezvoltare? La fel ca noi, doar că mai rapid”. Punctul de vedere al publicației este scris categoric, cu litere bolduite: „România nu mai este săracă. Conform anumitor indici, deja a depășit Polonia la dezvoltare economică”.

O perspectivă de-a dreptul intrigantă, având în vedere numeroasele asemănări istorice și politice dintre cele două țări de la periferia Uniunii Europene. Polonia este văzută de mulți drept un model pentru ce ar fi putut fi România, dacă ne-am fi atins mai mult din potențial. Fără îndoială, România are multe lecții de învățat de la fosta ei vecină, precum realizarea unei reforme administrativ-teritoriale, însă, se pare că presa poloneză consideră că și statul lor are ce învăța de la noi.

Ucraina ne admiră spiritul euro-atlantic

Nu doar progresul economic este apreciat de agențiile de presă străine – inclusiv atitudinea politică a României este pusă într-o lumină foarte pozitivă peste granițe, de această dată la est. Presa din Ucraina a laudat consensul pro-european ce a rezultat în urma Pactului de la Snagov^[9]. Cel mai mare vecin al României nu doar că nu a avut un asemenea moment politic, ci chiar a trecut prin conflicte interne din cauza divizărilor interne fundamentale, vizavi de această temă.

Concluzii

Pentru a nu ne alătura celor care portretizează anumite evenimente negative ca fiind fenomene exclusiv românești, vom menționa că presa din toată lumea se concentrează disproporționat asupra problemelor, regreselor și eșecurilor țării, punând reușitele în plan secund.

Dar exact asta este ideea: la nivel micro, de la o zi la alta, oriunde în lume, este mult mai ușor să observi ceea ce nu a fost încă reparat sau ce s-a stricat. În schimb, cu progresul te obișnuiești ușor, uimitorul devenind rapid banal – cu atât mai mult când acesta vine treptat, incremental, nu deodată. Tocmai de aceea presa străină, care se uită doar din ocazional asupra României, observă avansurile realizate. Ar fi bine ca, din când în când, să facem un pas în spate și să apreciem progresul realizat. Alternativa de a adopta o viziune pur pesimistă nu doar că este deprimantă, ci și contraproductivă, ducând la defetism – nimic nu se poate schimba, deci ce rost are să încerci? Însă, după câte se poate vedea, are rost.

*Ștefan Brădianu este student la Facultatea de Drept a Universității București, debater pasionat și scriitor ocazional pe substack. A reprezentat România de două ori la Campionatul Mondial de Dezbateri și a ajuns în finala Campionatului European. În afară de științe juridice și de debate, este pasi-onat de istorie, economie și de politică. Ștefan crede că România, cu toate imperfecțiunile sale, are multe de oferit.

[1] https://www.researchgate.net/publication/46608952_Bad_Is_Stronger_than_Good;

[2] <https://talas.rs/2022/11/18/kad-ce-srbija-biti-rumunija/>;

[3] <https://nova.rs/vesti/drustvo/model-rumunskog-zdravstva-zbog-kojeg-njihovi-lekari-ne-pomisljaju-na-odlazak-u-nemacku/>;

[4] <https://radar.nova.rs/drustvo/rumunija-je-oterala-rudnik-moze-i-srbija/>;

[5] <https://lobisti.rs/2025/01/12/revolucija-u-rumuniji-1989-godine-pouka-za-buduce-generacije/>;

[6] <https://www.maritime.bg/112208/>;

[7] <https://www.maritime.bg/112070/>;

[8] <https://www.libertatea.ro/stiri/trei-județe-din-bulgaria-vor-independenta-pentru-a-se-lipi-de-romania-2096134>

[9] <https://infopost.media/rumunski-uroky-vstupu-do-yes-i-nato-dlya-ukrayiny-interv%CA%BCyu-z-politologom-rufinom-zamfirom/>

<https://credinromania.ro/2025/09/15/cand-va-deveni-serbia-ca-romania-sau-cum-romania-este-vazuta-mai-pozitiv-de-presa-straina-decat-de-proprii-cetateni/>

Proiectul „România vrea să te cunoască - Young Professionals Programme”

- 120 de tineri din diaspora s-au înscris deja în proiectul „România vrea să te cunoască”. Condiții de participare relaxate, 20 de angajatori performanți, 180 locuri de muncă disponibile în București.

În doar două luni, peste 120 de tineri români din diaspora s-au înscris în proiectul „România vrea să te cunoască - Young Professionals Programme”, confirmând interesul tinerilor români din străinătate pentru oportunități profesionale în România. Datorită cererii, relaxăm condițiile pentru a face proiectul mai accesibil și potrivit pentru nevoile tinerilor din diaspora. Astfel, pentru a se înscrie, tinerii trebuie să aibă între 20 și 35 ani, origini în România/Rep. Moldova și să se afle de cel puțin 3 ani în străinătate. Înscrierile se realizează pe pagina www.credinromania.ro/cariere.

Tinerii se pot înscrie pentru una sau mai multe din cele peste 180 de oportunități profesionale, oferite de cei 20 de parteneri angajatori, printre care se numără E-Infra, Holcim, Oracle, Accenture, Deloitte Regional Audit Delivery Center, CEC Bank, Generali, Coca-Cola HBC, Roca Investment, Tarom, Veeam, Noark, Telus, Coface, HN Services, MI-GSO PCUBED, PAB Group, EPG și Eurodac.

Participanții vor beneficia de un program complet de integrare culturală și socială, care include sprijin în relocare, activități sociale, excursii și o adevărată comunitate în București.

Dintre cei 120 de înscriși, doi tineri s-au întors deja în țară, din SUA, având ocazia să-și dezvolte cariera în domeniul pe care l-au studiat și participând alături de voluntarii asociației la mai multe activități culturale și recreative.

Noah Murray, unul dintre tinerii întorși este de părere că: „Să te întorci în România e mult mai ușor decât pare. Eu i-aș recomanda cuiva care are experiență educațională din afară să se întoarcă cel puțin pentru ceva timp pentru că este un loc excepțional pentru a-ți dezvolta cariera și a găsi oportunități interesante!”

Programul „România vrea să te cunoască – Young Professionals Programme” este realizat de Asociația „Cred în România” cu sprijinul REPATRIOT, LSRS, Propaganda, al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei și al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, fiind susținut de E-Infra (Sponsor GOLD), Garanti BBVA(SILVER), Noark Electric (SILVER), Holcim (SILVER) și Macromex (Bronze).

Sursa: <https://credinromania.ro/2025/09/29/120-de-tineri-din-diaspora-s-au-inscris-deja-in-proiectul-romania-vrea-sa-te-cunoasca-conditii-de-participare-relaxate-20-de-angajatori-performanti-180-locuri-de-munca-disponibile-in-bucuresti/>

“PNRR. Finanțat de Uniunea Europeană - NextGenerationEU”

„USH DIGITAL” – la final

Cititorii revistei „Opinia națională” au fost ținuti la curent cu etapele parcursului desfășurării proiectului *USH Digital* al cărui obiectiv principal a constat în dotarea universității cu centre tehnologice inovatoare pentru dezvoltarea competențelor viitorului prin îmbunătățirea continuă a programelor de studii, prin îmbunătățirea comunicării dintre universitate și studenți în vederea creării condițiilor de lucru în echipă în spațiul virtual, prin îmbunătățirea conținuturilor educaționale și prin crearea infrastructurii CDI pentru utilizarea tehnologiilor avansate, în vederea pregătirii

absolvenților acesteia pentru profesiile digitale ale viitorului.

Obiectivele specifice au vizat măsuri integrate pentru digitalizarea USH în scop didactic și de cercetare, menite să îmbunătățească infrastructura digitală și să dezvolte competențele digitale ale studenților și ale personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare universitar.

Astfel, s-au realizat, printre altele, investiții în infrastructura digitală a USH pentru modernizarea, extinderea, consolidarea unui număr de 24 departamente/centre/ laboratoare/ biblioteci digitale/

platforme existente în cadrul universității, însoțite de achiziționarea de noi instrumente și echipamente, pentru extinderea ariei de activitate sau deschiderea de noi direcții de cercetare, pentru introducerea metodelor inovative digitale de predare-învățare și de realizare a pregătirii practice, pentru evidența online a școlarității și a activităților didactice și de evaluare a studenților; investiții în formarea competențelor digitale ale membrilor comunității academice a USH, cu prioritate formarea competențelor pentru profesii emergente și participarea

la programe de training pentru upskilling și newskilling, compusă din: studenți de la ciclurile universitare licență și master, prin participarea la programe de instruire, formare și de pregătire practică, în corelare cu Cadrul european al competențelor digitale DigComp; personal didactic și de cercetare, prin participarea la programe de formare și de pregătire practică, în corelare cu Cadrul european pentru competențele digitale ale cadrelor didactice – DigCompEdu.

Vă vom prezenta câteva dintre achizițiile făcute.

• În cadrul proiectului „*USH Digital*”, **Facultatea de Medicină Veterinară** din cadrul Universității *Spiru Haret* beneficiază de *Laboratorul VR* în Medicină Veterinară, dedicat pregătirii studenților într-un mod inovator și interactiv. În acest laborator, studenții pot explora structuri anatomice complexe, pot simula proceduri și pot exersa într-un mediu digital sigur și realist, care completează formarea practică tradițională.

• *Laboratorul de psihologie experimentală* din cadrul **Facultății de Psihologie și Științele Educației, București**, a fost dotat cu calculatoare noi, oferind studenților un spațiu modern pentru activități practice, cercetare și dezvoltarea competențelor digitale. Această investiție contribuie la crearea unui mediu de învățare interactiv și performant, care susține formarea viitorilor specialiști din domeniul psihologiei, adaptat cerințelor actuale ale pieței muncii.

• *Laborator de Cercetări Juridice* - Un nou spațiu dedicat învățării și cercetării juridice realizat cu sprijinul Planului Național de Redresare și Reziliență. Tehnologie de ultimă generație, resurse digitale și un mediu modern pentru inovație în științele juridice la **Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice, Brașov**.

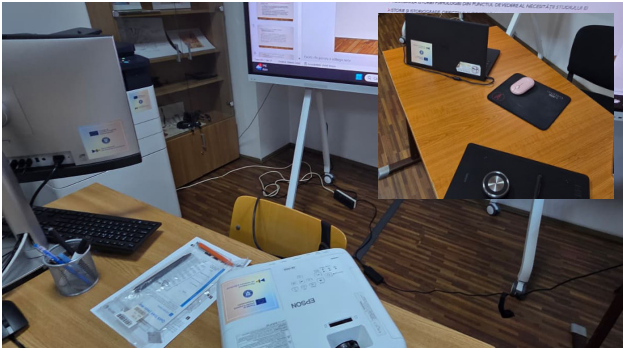

• *Laboratorul de Psihodiagnoză* al **Facultății de Psihologie și Științele Educației, Brașov**, din cadrul Universității „*Spiru Haret*” a fost modernizat având ca scop susținerea procesului educațional prin digitalizare și inovare.

Laboratorul a fost dotat cu echipamente moderne (table interactive, imprimante, calculatoare, laptopuri, tablete grafice, videoproiector) care facilitează activitățile didactice și cercetarea aplicată în domeniul psihologiei.

Prin aceste îmbunătățiri, laboratorul oferă studenților și cadrelor didactice un spațiu modern de învățare, experimentare și formare profesională, aliniat la standardele actuale ale educației universitare.

Această investiție contribuie la dezvoltarea competențelor digitale, la implementarea metodelor interactive de predare și la stimularea cercetării în domeniul psihodiagnozei.

• Universitatea „*Spiru Haret*” continuă procesul de modernizare a bibliotecilor universitare, transformându-le în spații digitale moderne, deschise și accesibile, prin proiectul *USH Digital*. **Bibliotecile** au fost echipate cu tehnologii noi și infrastructură digitală, oferind studenților și cadrelor didactice resurse actualizate, platforme de învățare online și acces rapid la informații relevante pentru studiile și cercetările lor.

Aceste investiții susțin procesul educațional prin crearea unui mediu de studiu conectat la inovație, unde tradiția academică se îmbină cu noile tehnologii pentru a sprijini dezvoltarea continuă a comunității universitare.

Numele proiectului: USH Digital | Beneficiar: Universitatea Spiru Haret | Obiectivul proiectului: Dotarea universității cu centre tehnologice inovatoare pentru dezvoltarea competențelor viitorului | Valoarea totală a proiectului: 14.676.418,75 lei | Valoarea contribuției comunitare a proiectului: 12.333.125 lei | Termenul de finalizare: 31 decembrie 2025

Web proiect: ush-digital.spiruharet.ro

E-mail proiect: pnrr@spiruharet.ro; rector@spiruharet.ro

“PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată!”

<https://mfe.gov.ro/pnrr>

<https://www.facebook.com/PNRROfficial>

Mesaje de la partenerii internaționali ai Universității „*Spiru Haret*” la deschiderea anului universitar 2025-2026

Prof. univ. dr. Stefano AMODIO,
Președinte și director al Institutului
TESEO SSML SALERNO din Italia:

(Urmare din pag. 1)

În acest sens, ne amintim de cuvintele lui Francesco Petrarca, unul dintre părinții umanismului, care a scris: „*Am căutat libertatea în toate și am găsit-o numai în cultură și literă*”. Această frază preluată din diverse lucrări ale lui Petrarca, care își păstrează și astăzi puterea intactă, ne amintește că domeniul cunoaștere nu este doar un ansamblu de noțiuni, ci un instrument de emancipare, de eliberare interioară, de construcție a unei gândiri critice capabile să se orienteze în lume.

De fapt, citându-l pe Petrarca în latină din lucrarea SECRETUM: „*Nihil prodest locorum mutatio, nisi prius animus paratus fuerit; paratum enim haec sanabit et sanatum firmabit*.” / „*Este inutil să schimbi locul, dacă mintea nu este pregătită mai întâi; Dacă sufletul este pregătit, aceste călătorii îl vor vindeca și, odată vindecat, îl vor face stabil*.”

Dar avem și: „*Non loci mutatione, sed animi conversione libertas invenitur*” / „*Libertatea nu se găsește prin schimbarea locurilor, ci prin convertirea sufletului*”.

Este de menționat și citatul din „*DE VITA SOLITARIA*” în care Petrarca afirmă: „*Libertas enim sola secessibus et litteris vera est*.” / „*Adevărata libertate se găsește doar în retragere și în literă*”. Și, în cele din urmă, în „*Familiares VIII*”, Petrarca scrie: „*Libri sunt mei montes et campi*” / „*Cărțile mele sunt munții mei și câmpurile mele*.”

Sarcina noastră, așadar, nu este doar de a transmite o bogăție de informații, ci de a învăța cum să gândim, să discernem, să construim punți între discipline și culturi. Universitatea nu trebuie să fie niciodată redusă la un loc de trecere către lumea muncii, ci trebuie să rămână în primul rând o forță a libertății, a creativității și a dialogului.

Trăim într-o eră complexă, marcată de transformări tehnologice rapide, schimbări geopolitice, crize de mediu și sociale care ne pun întrebări radicale. Tocmai din acest motiv, cultura, în numeroasele sale expresii, devine un bastion fundamental. Este ceea ce ne permite să nu ne pierdem în fața problemelor curente, să nu ne reducem viziunea la prezent, să construim rădăcini adânci și priviri prevăzătoare.

De aceea, deschiderea unui an universitar înseamnă și deschiderea unui nou moment de responsabilitate colectivă: pentru profesori, chemați nu numai să predea, ci să mărturisească cu exemplul lor valoarea cercetării și a angajamentului civil; pentru studenți, care nu trebuie să experimenteze studiul ca pe o simplă obligație, ci ca pe o oportunitate de creștere personală și comunitară; instituțiilor, care au datoria de a garanta resurse și instrumente pentru o formare de calitate, accesibilă și favorabilă incluziunii.

Universitatea este și trebuie să rămână un loc de întâlnire între generații, o răscruce de limbi, experiențe, cunoștințe. Aici dialogul între diferite discipline nu este un lux, ci o necesitate: pentru că numai o viziune integrată a cunoașterii ne poate oferi instrumente adecvate pentru a face față marilor probleme ale timpului nostru.

Îmi închei mesajul exprimând o dorință: „*Fie ca acest an universitar să devină pentru noi toți nu doar o perioadă de studiu, ci un drum de descoperire, pasiune și angajament comun. Fie ca fiecare, în felul său, să găsească în aceste săli de clasă și în aceste spații libertatea despre care vorbea Petrarca, acea libertate care se naște din cunoaștere, care hrănește conștiința critică și care îl face pe om cu adevărat om!*”

An universitar fericit tuturor!

AVEM NEVOIE DE SUCCES. EI NI-L OFERĂ!

Olimpiada Internațională de Geografie

O medalie de argint și două de bronz pentru România, la Olimpiada Internațională de Geografie 2025! Lotul României:

- David Mihai DUMITRESCU, Colegiul Național „Carol I” Craiova, **medalie de argint**
- Maria MOLDOVAN, Colegiul Național Sylvania Zalău, **medalie de bronz**
- Justin BALAN, Colegiul Național „Garabet Ibrăileanu” Iași, **medalie de bronz**
- Cristina-Daria Toderici, Liceul Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn” Arad

Olimpiada Internațională de Geografie a avut loc în Bangkok, Thailanda, în perioada 25 iulie - 1 august, cu participarea a 47 de țări din întreaga lume.

Profesori coordonatori ai lotului României: Mihaela Cornelia FISCUTEAN și Dorin FISCUTEAN, Colegiul Național Iași.

Olimpiada Internațională „Științele Pământului” (IESO)

Nouă medalii pentru România la Olimpiada Internațională „Științele Pământului” (IESO) 2025: • patru elevi • patru medalii la probele individuale • cinci medalii la probele opționale, desfășurate în echipe internaționale.

La **probele individuale**, reprezentanții României au câștigat următoarele medalii:

- Andrei-Petru EDU, Colegiul Național „Bogdan Petriceicu Hașdeu” Buzău, **medalie de argint**
- Rareș-Răzvan GHEORGHE, Colegiul Național „Bogdan Petriceicu Hașdeu” Buzău, **medalie de argint**
- Călin-Lucian CIOCOIU, Colegiul Național „Ștefan cel Mare” Târgu Neamț, **medalie de bronz**
- Maricela-Raluca-Georgiana ENACHE, Colegiul Național „Emil Racoviță” Iași, **medalie de bronz**

La **probele opționale**, elevii români au obținut următoarele rezultate:

- „International Team Field Investigation” (ITFI) - **concurs de practică pe teren** în echipe internaționale :
- Maricela-Raluca-Georgiana ENACHE, **medalie de aur**
- Călin-Lucian CIOCOIU, **medalie de bronz**
- Rareș-Răzvan GHEORGHE, **medalie de bronz**
- „Earth System Project” (ESP) - **concurs de postere** realizate în echipe internaționale de câte șase elevi, câte unul din câte o țară, unde:
- Andrei-Petru EDU, **medalie de argint**
- Rareș-Răzvan GHEORGHE, **medalie de bronz**

Lotul României a fost coordonat de doamna prof. Roxana DIACONU, de la Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” București, și de domnul prof. dr. Bogdan PETRE, inspector școlar în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Ilfov.

Pregătirea lotului a fost realizată cu sprijinul unor cadre didactice și cercetători de la Universitatea din București - Facultatea de Geografie și Facultatea de Geologie și Geofizică, de la Institutul Geologic al României, de la Observatorul Astronomic „Amiral Vasile Urseanu” și de la Regia Autonomă a Serviciilor de Trafic Aerian din România - ROMATSA, sub coordonarea doamnei inspector școlar Cătălina ȘERBAN de la Inspectoratul Școlar al Municipiului București și a domnului inspector școlar Bogdan PETRE de la Inspectoratul Școlar Județean Ilfov. În cadrul Ministerului Educației și Cercetării, Olimpiada Internațională Științele Pământului este coordonată de doamna inspector Mihaela Florina ALEXANDRU.

Aflată la a XVIII-a ediție, Olimpiada Internațională „Științele Pământului” (IESO) s-a desfășurat în perioada 7-16 august 2025, la Jining, Republica Populară Chineză.

Olimpiada Internațională de Astronomie și Astrofizică

Patru medalii de aur au obținut elevii români participanți la Olimpiada Internațională de Astronomie și Astrofizică (IOAA) 2025, seniori!

- Mendel Emanuel MENDELSON, clasa a XII-a, Liceul Teoretic Internațional de Informatică București, **medalie de aur**
- Teodor BICHIR, clasa a XI-a, Liceul Teoretic Internațional de Informatică, București, **medalie de aur**
- Bogdan RUSEA, clasa XI-a, Colegiul Național „Emil Racoviță”, Cluj-Napoca, **medalie de aur**
- Vlad BOLOHAN, clasa a X-a, Liceul Teoretic Internațional de Informatică București, **medalie de aur**
- David PALAGHIANU, clasa a X-a, Colegiul Național „Ștefan cel Mare”, Suceava.

Pregătirea și selecția loturilor s-a realizat la Suceava, de către Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Societatea Științifică CYGNUS în parteneriat cu Liceul cu Program Sportiv Suceava. Coordonarea organizatorică din partea Ministerului Educației și Cercetării a fost asigurată de prof. Elisabeta Ana NAGHI, iar cea științifică de către prof. Petru CRĂCIUN, de la

Inspectoratul Școlar Județean Suceava, și de prof. Cristian PÎRGHIE, de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Competiția, care s-a desfășurat în perioada 11-21 august 2025 în India, la Mumbai, cu participarea a 64 de țări din toată lumea, a constat în susținerea a **cinci probe**: teoretică, practică (de observații cu telescopul), proba de planetariu, proba de Sky map (harta mută) și proba de analiza datelor.

Opt medalii pentru echipele României prezente la Olimpiada Internațională de Inteligență Artificială 2025!

Echipa 1 a fost formată din:

- Mihai-Adrian MOCANU, Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”, București, **medalie de argint**
- Roland PETREAN, Colegiul Național „Sylvania”, Zalău, **medalie de argint**
- Mircea Maxim REBENGIUC, Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”, București, **medalie de bronz**
- Ștefan-Alexandru ASANDEI, Colegiul Național Iași, **medalie de bronz**

Echipa 2 a avut următoarea componență:

- Tudor-Ștefan MUȘAT, Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”, București, **medalie de aur**
- Ștefan-Alexandru DUMITRAȘCU, Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Timișoara, **medalie de argint**
- Tudor MORARIU, Colegiul Național „Emil Racoviță”, Cluj-Napoca, **medalie de argint**
- Simon SLĂNINĂ, Colegiul Național „I.L. Caragiale”, București, **medalie de bronz**

Elevii români au fost însoțiți de către Mihai NAN, Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București, Alexandru-Bogdan MIRON, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj-Napoca, și Daniel POPA, Colegiul Național „Aurel Vlaicu”, Orăștie, Hunedoara.

Țara noastră este reprezentată și la nivelul comitetului de organizare a Olimpiadei Internaționale prin prof. univ. habil. dr. Radu IONESCU și asist. univ. dr. Miruna ZĂVELCĂ, de la Universitatea din București.

Olimpiada Internațională de Inteligență Artificială s-a aflat la a doua ediție și s-a desfășurat la Beijing, China, în perioada 2-9 august 2025, cu participarea a 310 elevi din 63 de țări.

Felicitări elevilor, profesorilor lor, liderilor implicați și tuturor celor ce au contribuit la această performanță! Recunoștință, pentru contribuția valoroasă, Universității București și universităților partenere din Cluj, Iași, Timișoara, precum și Asociației Uniunea Profesorilor de Informatică din România, care a organizat și susținut toate edițiile începând din 2024!

Componenta organizatorică a fost asigurată de reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării.

Olimpiada Internațională de Limba Engleză 2025

Zece medalii - patru de aur, trei de argint și trei de bronz - pentru România, la Olimpiada Internațională de Limba Engleză 2025, găzduită de țara noastră, la Deva!

Rezultate individuale – Nivelul B1:

- Tudor – Ioan GIURCA, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”, Sibiu, premiul I, **medalie de aur**
- Mihai-Alexandru BALINT, Colegiul Național „Emanuil Gojdu”, Oradea, premiul al II-lea, **medalie de argint**

Rezultate individuale – Nivelul B2:

- Diana CLEPȘ, Colegiul Național „Petru Rareș”, Suceava, premiul I, **medalie de aur**
- Silvia GUSBETH-TATOMIR, Colegiul Național „I. C. Brătianu”, Pitești, premiul al II-lea, **medalie de argint**
- Iulia BIRTA, Colegiul Național „Dr. Meșotă”, Brașov, premiul al III-lea, **medalie de bronz**

Rezultate individuale – Nivelul C1:

- Maria-Lavinia TUDOSE, Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, Galați, premiul I, **medalie de aur**
- Matei-Ștefan UNGUREANU, Colegiul Național „Bogdan Petriceicu Hașdeu”, Buzău, premiul al II-lea, **medalie de argint**
- Leonard-Nicolas GÎȚOI, Liceul Teoretic „Alexandru Ghica”, Alexandria, premiul al III-lea, **medalie de bronz**

Secțiunea Proiecte – Nivelul C1, Premiul I, **medalie de aur**:

- Iulia BIRTA, Colegiul Național „Dr. Meșotă”, Brașov,
- Leonard-Nicolas GÎȚOI, Liceul Teoretic „Alexandru Ghica”, Alexandria,
- Maria-Lavinia Tudose, Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, Galați,
- Matei-Ștefan UNGUREANU, Colegiul Național „Bogdan Petriceicu Hașdeu”, Buzău

Secțiunea Proiecte – Nivelul B2 – Premiul al III-lea, **medalie de bronz**:

- Tudor – Ioan GIURCA, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”, Sibiu
- Mihai-Alexandru BALINT, Colegiul Național „Emanuil Gojdu”, Oradea
- Diana CLEPȘ, Colegiul Național „Petru Rareș”, Suceava
- Silvia GUSBETH-TATOMIR, Colegiul Național „I. C. Brătianu”, Pitești.

Elevii români au fost pregătiți de: prof. Arina ORMENIȘAN, Colegiul Național „Ghe. Lazăr”, Sibiu, prof. Camelia PORUMB, Colegiul Național „E. Gojdu”, Oradea, prof. Mihaela FODOR, Colegiul Național „Petru Rareș”, Suceava, prof. Emilia ILIESCU, Colegiul Național „I. C. Brătianu”, Pitești, prof. Monica COTFAS, prof. Raluca SĂRGHIE, Colegiul Național „Dr. Meșotă”, Brașov, prof. Silvia GÎȚOI, Liceul Teoretic „Al. Ghica”, Alexandria, prof. Anca MANEA, Colegiul Național „V. Alecsandri”, Galați, prof. Roxana MARINESCU, Colegiul Național „B.P. Hașdeu”, Buzău.

La competiție, desfășurată între 24 și 31 august, au participat elevi din China, Moldova, Școala Europeană – Luxemburg II, Turcia, Georgia, Bosnia și Herțegovina, Turkmenistan, Slovacia, Bulgaria, Grecia, Letonia și România.

VITRALII

VITRALII

Muma cenzurii

Nimeni nu mai arde astăzi cărți în piețele publice. În sfârșit, am găsit temeiul științific pentru a renunța la această formă de divertisment găunos. Nu că am fi devenit mai înțelepți, Doamne ferește, ci pentru că în sfârșit am identificat un motiv serios: fumul afectează stratul de ozon. Într-o epocă în care fiecare respirație trebuie să fie ecologică și fiecare influencer prezent pe rețelele sociale poate decide ce carte sau idee merită uitarea, focul devine un atentat la mediu, dar și un simbol al selecției culturale, un incendiu mistuitor care nu poate fi stins decât cu aspersoarele propagandei improșcând fără întrerupere stropii tulburi ai noilor criterii de valoare. Muma cenzurii dă târcoale călare pe mătura împletită de noile elite, arătând cu degetele ei noduroase ce anume punem pe foc și ce nu, ca nu cumva să ni se înfiripe în țeastă niscaiva ideii diferite de șuvoiul egalitarist al gândirii contemporane. Credeam, cu toții, că progresul a învins ignoranța. Cenușa ideilor s-a transformat dintr-o jalnică metaforă într-o la fel de jalnică diversiune. O carte arsă nu mai doare prin pierderea cunoașterii, a poveștilor și învățăturilor înfiripate în paginile ei, ci prin creșterea emisiilor de carbon. Doar că încercând să facem aerul mai curat, l-am făcut irespirabil. Pe urmă, cineva a venit cu o idee nouă: De ce să distrugem idei arzându-le, când putem pur și simplu să le cenzurăm cu algoritmi? Și astfel, incendierea în public a fost înlocuită cu metode mai civilizate, mai curate: raportează, blochează, suspendă. În loc de torțe, avem comentarii agresive, în loc de flăcări, hashtaguri, iar în locul eșafodului medieval în flăcări, ne mulțumim cu rugul digital, unde gândirea critică e arsă pe altarul confortului ideologic. În trecut, ardeam cărți ca să ne apărăm de idei periculoase. Azi, le ocolim ca să facem atmosfera mai prielnică uniformizării. Libertatea de exprimare? Un concept nobil, invenția unor idealști nătângi, să-l păstrăm, dar cu măsură. Spune ce vrei, însă fără să te atingi în vreun fel de... sau de... sau, și mai rău, de...

Așa am construit socluri pe care am ridicat momâi vremelnice, așa au apărut tabere antagonizate până la dorința de anihilare reciprocă, așa s-a născut ura. Suprafanatizații celor două tabere se scuiță, se înghiontesc digital și se injură deontologic pe toate canalele de comunicare. Instrumentele de prostire în masă, pe bază de lozinci puerile, au funcționat perfect. Nimeni nu mai caută argumente raționale, totul e visceral. Nu avem doar standarde pentru reglementarea emisiilor de gaze nocive, ci și pentru aneantizarea oricăror idei, concepte, afirmații, credințe, convingeri contrare curentului oficial. Aerul curat înseamnă tăcere sau conformare. Nu ești de acord cu noi, ești împotriva noastră. Sună familiar. O tăcere ecologică, biodegradabilă se poate spune. Să ardem opinii, nu hârtii, să eliminăm „conținutul sensibil”, să dăm „block”, să ștergem din liste, să arestăm orice părere diferită. Muma Cenzurii, cea de demult, cu foarfeca-n mână, sprânceana ridicată și portretul liderului pe perete ar fi invidioasă: urmașii ei au tastaturi, algoritmi și o tonă de ambalaje democratice care te fac să cred că a tăcea este cea mai pură formă de libertate. Însăpăimântătoarea băbuță nu te mai pune la încercare, acum te dojenește de pe ecran: „De ce citești asta? E dezinformare! Lasă că-ți spun eu cum stă treaba”. Apoi îți stinge lumina și îți confiscă lanterna, ca nu cumva să deranjezi bezna din jur. Asta se numește „moderate responsabil”. Să ajungi să crezi că toate lucrurile pe care nu dai doi bani sunt valori supreme. Să nu conștăți, să n-ai îndoieli, să nu pui întrebări greșite. Muma Cenzurii este paznicul binelui comun: îți șterge contul cu blândețe și îți ia chibriturile ca să nu faci cumva lumină și să vezi altceva decât vâd ceilalți, încălcând standardele oamenilor de bine, unicii depozitari ai adevărului absolut. Dacă respecți aceste minime condiții, poți să faci ce vrei. Cu sau fără lanternă.

Dragoș CIOCĂZAN

Traianus Decius poate fi admirat la Ulpia Traiana Sarmizegetusa

Dacă ajungem la Muzeul de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa, secțiune a Muzeului Civilizației Dacice și Romane din Deva, putem vedea în vitrine printre alte exponate de 2000 de ani vechime și capul de bronz al statuii împăratului roman Traianus Decius (249-251 d. Hr.), descoperit la Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Fiind bombardat cu multe informații (unde am parcat mașina, ce face copilul, de unde luăm apă) poate nu asimilăm tot ceea ce ne spune ghidul cu atâta pasiune. Auzim la un moment dat despre „Capul de bronz al statuii împăratului roman Traianus Decius” (249-251 d. Hr.), descoperit la Ulpia Traiana Sarmizegetusa și datând din a doua jumătate a secolului al III-lea, dar câteodată există posibilitatea de a-l confunda cu împăratul Traian, cel ce l-a înfruntat pe Decebal. Privim statuia din bronz din vitrine și trecem mai departe... Aflăm că originalul se află la Muzeul Național de Istorie a României din București, Muzeul de aici mulțumindu-se cu o copie. Dar, împăratul Traianus Decius (Messius Traianus Decius, 249-251) s-a născut pe teritoriul orașului Sirmium, capitala de atunci a Pannoniei Inferior, și deschide seria împăraților romani din Illyricum, prin a căror energie și capacitate militară Imperiul va fi salvat de la prăbușire. Cu înscăunarea lui are loc și o puternică reacțiune de esență tradițională romană, împotriva influențelor orientale, care timp de o jumătate de secol s-au infiltrat în societatea, cultura, religia și în viața politică a Imperiului. Traianus Decius și-a ales ca model de viață pe cuceritorul Daciei, motiv pentru care numele acestuia figurează în titulatura sa. Noul împărat dorea să impună un program politic conservator, menit să restaureze diarchia principatului, cum o concepute Augustus. Scurta sa domnie, dar, mai ales, ignorarea noilor fenomene istorice au dus la eșecul acțiunii sale restauratoare. Traianus Decius va fi obligat să înfrunte pe frontiera dunăreană o nouă invazie barbară a goților la Dunărea de Jos, cei mai înverșunați dușmani ai Romei la mijlocul sec. III. Aceștia, sub conducerea regelui Kniva, au alcătuit o mare coaliție antromană, pe care izvoarele antice o numesc „scitică”, deoarece venea din locurile odinioară ocupate de sciți. În acțiunea lor, goții asediază și cuceresc capitala Traciei, Philippopolis (Plovdivul de astăzi din Bulgaria), iar în iunie 251, înfrâng, în vecinătatea orașului

Cap de bronz al lui Decius din fosta Colonie Ulpia Traiana Sarmizegetusa. (Muzeul Național de Istorie a României. București)

Abritus (Razgrad), oștile romane. În această confruntare va pieri și împăratul. Cu domnia lui Traianus Decius se complică problema raporturilor, până atunci îngăduitoare cu creștinii. Un edict special este dat de împărat prin care se urmărea identificarea, arestarea și pedepsirea creștinilor. Se consideră că loialitatea față de tron și stat se manifestă prin adorarea zeilor capitolini. Traianus Decius plănuia extirparea acestei credințe, pentru refacerea unității religioase din epoca lui Augustus.

Portretul statuar îl reprezintă pe împărat ca un om în vârstă, cu craniul dolicocefal, rotunjit în partea posterioară, cu fața pătrată, obrajii proeminenți, ochii foarte apropiați, barba scurtă, acoperind maxilarele, bărbia mică și rotundă. Mustața împărțită în două se unește cu barba. Părul are volum și este figurat ordonat. Reprezentarea meșelor părului și a bărbii este foarte decorativă. În vârful capului două nituri serveau la fixarea unei coroane. Sprâncelele sunt groase, foarte apropiate de ochi. Pleoapele superioare se prelungesc cu două riduri lungi. Irisul este circular, pupila încastrată, probabil cu sticlă. Nasul este lung, gros și rotunjit în vârful lui, iar gura este subțire. Capul de bronz al statuii împăratului roman Traianus Decius din secolul III este o prețioasă descoperire a trecutului nostru și o pagină importantă a istoriei noastre milenare.

George V. GRIGORE

Surse: wikipedia.org; rasfoiesc.com; vininacium.nl; armstrongeconomics.com; romanemperors.sites.luc.edu; doxologia.ro; academia.edu; probocook.com; researchgate.net; monetaryhistoryofworld.com

Invitații în lumea artelor plastice

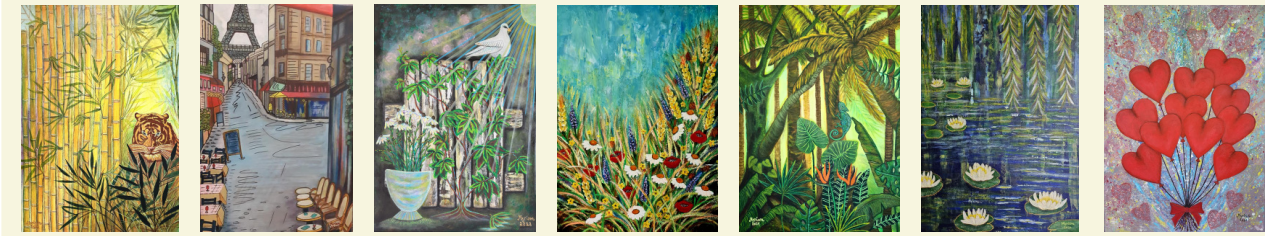
Marilena SPĂȚARU - Myriam, ne încântă cu tablourile sale.

În urmă cu ceva timp am descoperit-o pe pictorița Myriam, care ne ajută foarte eficient prin ...cromoterapie. Te uiți la tablourile sale și deja te cuprinde o stare de liniște, seninătate, o dispoziție mult mai bună... Cadrele medicale știu că oamenii suferinzi aflați în minunatul univers al armoniilor cromatice fac deja primii pași spre sănătate. Veți vedea și dumneavoastră, după un scurt dialog, câteva superbe tablouri semnate în mod inconfundabil Myriam.

– Pentru început, vă rog să vă prezentați.

– Mă numesc Marilena Spătaru/ Myriam, și printre pasiunile mele cea mai veche este pictura, cam de pe la 4 ani desenez, cu școala și ucenicia făcute pe caietele de rețete cu prăjituri ale mamei și cu prima expoziție la 14 ani în școala gimnazială, alături de o colegă și prietenă. Prima interacțiune în lumea artei, am avut-o acum ceva ani, când am lucrat ca și galerist, la Galeria artistului Vasile Cercel, unde m-am inițiat în experiența cu clienții și cu vânzarea de lucrări de artă. De atunci, mi-am dat seama că lumea artei îmi hrănește sufletul, astfel că am început să devin tot mai creativă, am devenit pasionată de design vestimentar, de crearea de accesorii handmade, obiecte decorative, realizând piese unice, dezvoltând noi stiluri și folosind diverse tehnici și materiale. Ca o paranteză, sunt o susținătoare a mediului și a modelelor sustenabile și consider că reciclarea face ca un obiect aparent inutil, considerat deșeu, să se transforme într-un alt obiect cu o valoare superioară celei inițiale. Despre viziunea mea artistică pot spune că, de cele mai multe ori, îmi transpun ideile, emoțiile și percepțiile în lucrări artistice, distincte și nu am renunțat la a crea accesorii hand made unice, la tot felul de obiecte decorative, la pictatul pe țesături, sau redarea vieții hainelor prin transformarea lor în piese unice prin creație

și coasere manuală. În prezent, mă ocup și cu organizarea de expoziții de artă și evenimente.

– Felicitări, minunată descriere. ...Cum a fost anul 2024 pentru arta dumneavoastră?

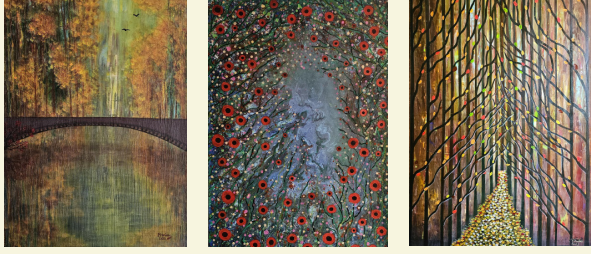
– Aș vrea să încep cu anul de dinaintea lui 2024, cu sfârșitul anului 2023. În noiembrie 2023, am avut prima expoziție personală, într-un spațiu cochet dintr-o galerie comercială din București. Cât despre anul 2024, a fost unul plin de expoziții, în fiecare lună am participat, alături de alți artiști, la expoziții de grup, expunându-mi lucrările, căutând să cunosc cât mai bine lumea aceasta, socializând și, totodată, asimilând cunoștințele ce consider eu că îmi lipsesc. Am experimentat, însă am și pictat mult, fiindcă mereu îmi place să vin cu noutăți, care, în fapt, înseamnă o setă a mea de a explora tot felul de tehnici și materiale noi, cât mai neconvenționale. Îmi doresc să aduc culoare și bucurie privitorilor mei, prin tablourile mele.

– Ce visați pentru finalul anului 2025, dar și pentru următorii ani?

– Pentru finalul anului, îmi mai doresc o altă expoziție personală. Îmi doresc sănătate și creativitate maximă, poate chiar mai mult timp alocat artei, în general. Vreau să particip la cât mai multe expoziții de grup. Pentru că îmi mai place și să călătoresc, vreau să admir tot ceea ce natura ne-a lăsat și să descopăr locuri pline de istorie, de artă, de frumos...

– Cum vreți să se desfășoare lumea dumneavoastră, lumea artei, lumea în general?

– În opinia mea, un artist trebuie să petreacă mult timp în compania lui, adică să facă ce știe cel mai bine,

să creeze în atelierul său. „Lăsați artistul să creeze”, acesta ar fi sloganul meu preferat; mai am o frază preferată, a lui Alexandre Dumas: „Ne punem singuri piedici în momentul în care spunem imposibil”. Este imposibil să dai greș cu ceva, când faci cu pasiune și ești tenace și consecvent. Lumea artei mereu a avut ceva de transmis omenirii și cred că lucrurile se vor schimba și în România, unde arta nu e percepută la adevărata ei valoare.

– Mulțumesc foarte mult pentru răspunsurile pline de farmec, substanță și energie! După atâtea cuvinte, să vedem și niște imagini superbe.

CONCLUZIA? Cu adevărat impresionant. Să o felicităm din suflet pe invitata noastră de astăzi...Îi urăm sănătate, creativitate maximă, participări la multe manifestări expoziționale!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

Dr. Nicolae MAREȘ

(Urmare din nr. 1154)

CINE UITĂ NU MERITĂ. FILE DE ISTORIE.

„Sentimental național este acela care asigură existența popoarelor.” (Nicolae TITULESCU)

RELAȚIILE STATELOR DIN SPAȚIUL CENTRAL EUROPEAN

„Ferește-te popor al meu, căci mari primejdii ți se pregătesc.” (Nicolae IORGA)

I „MEDIEREA” POLONIEI. (4)

Varșovia sugerează pe față României să ocupe Ucraina Subcarpatică

Încă nu s-a încheiat ziua de 5 octombrie, că Franasovici îl anunță pe Petrescu-Comnen, având drept „sursă” pe prietenii săi /Arciszewski sau Kobylański – N. M./, ambii din conducerea Ministerului de Externe polonez, că Varșovia s o n d a deja și în alte capitale, nu doar prin Orłowski, care ar fi poziția României dacă se „proclamă independența Slovaciei și drept consecință ar fi ocupată Rusia Subcarpatină de armata ungară, peste câteva zile”. Într-adevăr, Beck era pus pe fapte mari, în ciuda declarațiilor publice că ar fi bolnav!

Prietenul lui Franasovici i-a declarat ambasadorului român că Polonia nu are nici o revendicare asupra acestei provincii, și – dacă nu ar ocupa-o ungurii – nu ar vedea cu ochi răi o ocupație românească.[44]

Prin acest nou *sondaj*, se întindea o nouă cursă Bucureștilor, cu siguranță de Beck personal. Faptul că însuși șeful externelor era *arhitectul* planului respectiv, românii îl vor constata nu peste mult timp. Colonelul, cu viziuni revizioniste în sânge, nădăjduia că românii, convinși de el în persoană, de data aceasta se vor lăsa prinși în mrejele modificărilor de frontieră. Îi va fi dat să se convingă, cu amărăciune, că planurile îi vor fi categoric respinse.

Se pare că *noua filosofie* privind „utilitatea” schimbării granițelor, promovată și de alți diplomați polonezi (cazul lui Orłowski la Budapesta și Wieniawa la Roma), venea chiar de la Beck. Belicosul colonel nu concepea că ar putea fi refuzat de Carol al II-lea, monarhul cu care în 1937 stabilise o relație extrem de apropiată, în timpul vizitei făcute de monarh în Polonia însoțindu-l pas cu pas, rezolvându-i pozitiv solicitarea de a vizita castelul Wawel, în ciuda opoziției cardinalului de Cracovia, Sapiha. El găsisse soluția ca sacerdotul de renume să lipsească o zi din oraș, înlocuit fiind de nunțul apostolic în Polonia. Iar, cu un an mai devreme, în august 1936, Carol al II-lea a mers pe mână diplomaților polonezi până în a-l debarca pe Titulescu.

Vom constata cum „mediatorul”, sub paravanul „bunelor oficii” în slujba celor două țări, venea mai degrabă în întâmpinarea cererilor revizioniste maghiare.

Kánya, ministrul ungar al afacerilor externe, caută sprijin din partea lui Mussolini și Ciano

Se știe că în prima parte a lunii octombrie s-au desfășurat la Komarno tratative între partea cehoslovacă și maghiară în cadrul cărora ungurii cereau 13.000 kmp din teritoriul cehoslovac, zonă locuită de o populație de 1 milion de locuitori. Cehii au acceptat să le cedeze 1,8 kmp și 105.000 de locuitori. Noul ministru de externe, Chvalkovsky, omul Berlinului, a căutat și a găsit sprijinul german, introdus fiind conceptul de „Karpatho-Ukraine”, cu un vădit caracter antipolonez.

În situația dată, ministrul ungar al afacerilor externe, Kánya, va căuta sprijin pe lângă Mussolini și Ciano. De partea ungurilor va acționa și ambasadorul polonez în Italia, gen. Wieniawa-Długoszowski. Așa s-a născut în mintea lui Beck ideea de a atrage de partea sa, personal, pe regele Carol al II-lea, el fiind profund deziluzionat de atitudinea omologului său Comnen, un diplomat cu o experiență de largă anvergură pe arena internațională, dacă ar fi să o comparăm cu cea a lui Beck.[45]

Cât de belicoși deveniseră ungurii! Este suficient să amintim că în timp ce telegramele circulau intens prin telegraf morse, unele hertziene nu știm dacă - la vremea respectivă - erau angajate în slujba oficiilor diplomatice în comunicarea cu centralele lor (iar diplomații dezbăteau asupra unor eventuale „înțelegeri”), pentru că au intervenit „pașnicii” grăniceri maghiari într-o încercare de a pătrunde cu forța cât mai adânc pe teritoriul cehoslovac. Totodată, din Cetatea Eternă, de la Roma, Bucureștii aflau că Ungaria ar pretinde ocuparea imediată a câtorva orașe din zona limitrofă, acestea urmând să îi fie cedate, din motive de „prestigiu” și cu „caracter simbolic”.[46]

Varșovia era conștientă că și-a pus împotriva întreaga Europă

În situația creată, versatilul Beck, dorea ca blamul dat planurilor sale să se reverse și asupra României, nu doar asupra unui colonel, mult depășit de situație. Printre informațiile mai verosimile pe care Richard Franasovici le-a primit de la „prietenii” săi, retribuiri mănosc de acesta, fostul ministru de interne redactează un raport pe care îl trimite direct regelui (cunoscute fiind relațiile excelente întreținute de el cu camarila regală), dar și ministrului Petrescu-Comnen. În raportul menționat, Franasovici confirmă lucruri cunoscute deja la Palatul Sturdza, multe intuite de politicienii români, așa cum rezultă azi și din memoriile acestora, în sensul că era destul de bine informați în problematica externă, în orice caz mult mai bine decât își închipuia începătorul ambasador român în Polonia. Spicuim din raportul lui dactilografiat /nu *manu sua* – ca la Djocovici/, câteva elementele de interes:[47]

1. „Politica de mână tare (forte), culminând cu ultimatumul adresat Cehoslovaciei, este opera aproape exclusivă a colonelului Beck, susținut numai de un alt fost ofițer, directorul politic Kobylański” /fost consilier diplomatic la București în anii 30, pe care l-a cunoscut și Iorga N. M./ Pentru biografii colonelului,

radiografia făcută de Franasovici este ditirambică, dacă ne-am raporta, de pildă, la portretul făcut, de pildă, de Gafencu peste un an: „Curajos, cu un amor propriu nemăsurat, având orgoliul națiunii sale, vindicativ, conștient că nu se poate menține în postul său de răspundere decât prin continue succese, ministrul afacerilor străine a jucat partida și a câștigat-o”. Se va dovedi în curând cât de efemer a fost câștigată!

2. Apropiatul și „prietenul” său, subsecretarul de stat, M. Arciszewski (cel pe care Argetoianu îl gratulase încă din 1936 cu epitetul de „cutră”), nu crede că, în ceea ce privește situația personală, Beck a ieșit consolidat. Colonelul ne este înfățișat – sugestiv – de Franasovici – ca fiind liderul așezat pe un piedestal înălțat prin succese, ceea ce nu i-ar asigura un echilibru stabil. E drept: s-a mai balansat destul de puternic numai un an.

3. „Chestiunea ultimatumului adresat Cehoslovaciei – datorată în mare parte orgoliului polon jignit de a nu fi fost convocat la München și de a fi văzut propunerile Poloniei amânate, alături de acelea ale micii Ungarii – a fost discutată de domnul Beck atât în Consiliul de Miniștri, cât și cu colaboratorii săi apropiați. Ea a întâlnit atât opunerea mareșalului Śmigły- Rydz și a vicepreședintelui Consiliului, Kwiatkowski, cât și a domnului Arciszewski și a contelui Lubieński, mai moderați.

Beck a triumfat în cele din urmă, mulțumită aprobării președintelui Ignacy Mościcki. Și, printr-o ironie a sorții, dar poate și dintr-un interes bineînțeles al consolidării statului, beneficiarii acestei acțiuni îndrăznețe vor fi mareșalului Śmigły- Rydz, dar într-o măsură și mai mare Kwiatkowski din Lagărul – a se citi tabăra –Partidului Uniunii Naționale”.

5. Se nădăjduiește astfel că viitoarele alegeri, de la care opoziția se abține în mare parte, vor fi – grație succesului extern – o victorie a organizației politice guvernamentale condusă de generalul Skwarczyński. Cel preconizat ajunge, împreună cu Beck și tot guvernul, în stațiunea Slănic-Moldova, exact peste un an.

6. Subsecretarul de Stat din ministerul afacerilor externe, fost ministru la București pe vremea ministeriatului lui Titulescu /M. Arciszewski/ crede că succesul lui Beck ar fi real, „numai să nu-l plătim (Polonia) prea scump, căci am pus împotriva noastră întreaga Europă”. Aici, pot spune că gura păcătosului, adevăr a grăit!

7. Față de ignorarea Poloniei la München, Beck nu s-a mulțumit cu acțiunea de a-și lua revanșa pentru lovitura primită în amorul propriu și s-a năpustit asupra Cehoslovaciei printr-o acțiune în forță dusă în ciuda întregii Europe; ne putem aștepta – credea Arciszewski – la noi înțepături destinate domnilor Chamberlain și Mussolini, pe care colonelul din fruntea externelor de pe Wierzbicka îi acuză de a-l fi părăsit la München.

8. Acordul Chamberlain-Hitler e socotit ca foarte însemnat, putând avea urmări. Nu crede că va avea drept consecință separarea Angliei de Franța cu toate că apăruse o fisură în axa Roma-Berlin.

9. Acțiunea paralelă întreprinsă de Polonia împotriva Cehoslovaciei a fost în mâna lui Hitler; dictatorul german însă nu putea, în etapa dată, îndrăzni să provoace un război general.

10. Că Franasovici era în naivitatea lui diplomatică dezinformat de „prietenii” rezultă din afirmația privind *cordialitatea* legăturilor dintre poporul polonez și german, cât și despre hotărârea Poloniei de a „acorda Germaniei o autostradă largă de 30 de metri, ce va lega Reich-ul cu Prusia Orientală și care se va bucura de extrateritorialitate”. În realitate, totul s-a desfășurat exact invers.

11. Față de Cehoslovacia, Polonia ar avea intenția să inaugureze o politică de bună vecinătate, căutând a canaliza tranzitul republicii vecine prin portul Gdynia.

12. Față de Franța (după ce aceasta a părăsit Cehoslovacia), domnul Beck nu mai are decât sentimente de desconsiderare. (Oare întâmplător hexagonul a fost cel care l-a debarcat la prima ocazie?), amintind atitudinea șefului externelor față de domnul Nöl (ambasadorul francez la Varșovia, cel care va contribui din plin, în septembrie 1939, la debarcarea lui Beck din funcția de ministru!) „o atitudine din cele mai necruțătoare, convocând chiar pe colaboratorii săi apropiați în camera vecină pentru a asista la această dureroasă explicație. Domnia Sa a arătat ambasadorului Franței că felul cum s-au purtat cu cehii îl face să socotească că alianța sa cu Franța este o simplă ficțiune pe care nu se mai poate bizui”.

13. „În ce privește Ungaria – se afirmă în raportul lui Franasovici – aceasta (Budapesta) a propus în ultimul timp o alianță politică și militară Poloniei. Domnul Beck nu a respins această propunere *de plano*; când însă Ungaria a precizat veridicele sale, planul propus a părut destul de neserios atât d-lui Beck, cât și cercurilor militare, încât s-a refuzat luarea lui în considerare”.

14. În cursul ultimei crize, atitudinea Ungariei a apărut la Varșovia slabă și lipsită de vlagă. În loc de a întreprinde o acțiune curajoasă ca și Polonia, Ungaria a șovăit. Domnul Beck, care a obținut, bazându-se numai pe forțele poloneze, teritoriile revendicate nu ar fi dispus a-i susține în chestiunea slovacă. „*Transmit această afirmațiune, sub beneficiu de inventar*, afirmă Franasovici, *căci campaniile de presă au existat în trecut și există și astăzi foarte vii, chiar în presa guvernamentală, în favoarea unei frontiere comune polono-maghiare prin alipirea Slovaciei sau Rusiei Subcarpatice la Ungaria*”.

Se mai precizează că: „guvernul polonez este informat de consuli săi că mișcarea autonomistă slovacă continuă a fi foarte însuflețită, alimentată atât de agenții unguri, cât și de cei polonezi, care continuă propaganda lor în urma instrucțiunilor recente ale guvernului din Varșovia și a vechiului cuvânt de ordine ce li s-a dat”.[48]

Cu acest raport, Franasovici și-a mai *spălat* din păcatele cuprinse în informările ce le făcuse până atunci, depeșe care dovedeau că se transformase sărmanul într-un curier al gândirii și aspirațiilor poloneze, cu un cerc de relații foarte înguste, care pe banii statului român îl manipula. Nu știm în ce măsură șeful misiunii conducea autoritar activitatea Ambasadei, dar nu se poate trece peste extrem de slaba, dacă nu inexistentă, contribuție a colaboratorilor săi la munca de informare, inclusiv pe alte paliere ale oficiului diplomatic Varșovia. Se pare că numai atașatul militar ieșise din calapodul impus de Franasovici.

Duplicitatea lui Beck în relațiile cu România se va menține

La 6 octombrie, Petrescu-Comnen a infirmat corectitudinea informațiilor transmise de Beck prin ambasadorul român la Varșovia, Franasovici, ca „necorespunzând realității”. Șeful român al externelor precizează că, atât de la Roma, cât și de la Berlin, România ar avea asigurări oficiale pozitive (în sensul) că: „Guvernele respective nu sprijinesc revendicările ungurești decât numai în regiunile locuite de majorități maghiare. Nici Germania nici Italia nu sprijineau dorințele ungare de a anexa Slovacia și Rusia Subcarpatină” [49]. Nu se cunoaște modul în care Franasovici l-a informat pe Beck despre aceste aspecte. De atunci între cei doi s-a creat o prăpastie, care n-a mai putut fi trecută, demonstrându-i-se în față a fi mincinos. Mai ales că, în acele zile, Beck ascundea în mod evident ambasadorului român faptul că el, personal, era partizanul și arhitectul de drept al alipirii de către Ungaria a Ucrainei Subcarpatice; șeful diplomației poloneze se menținea, în continuare, în duplicitatea-i caracteristică față de România, crezând că îi poate înșela pe liderii de la București, în timp ce aceștia descifraseră adevărul din telegramele primite de la Londra, Roma sau Budapesta, care erau repartizate Regelui, Guvernului etc. Chipul și eforturile revizioniste ale Budapestei erau urmărite cu mult profesionalism de cel mai bun ambasador al României din perioada interbelică: Raoul Bossy. Și acesta se lovea de gândirea găunoasă a omologului polonez, Leon Orłowski, pe care „îl cita” în însemnările sale demonstrându-i inconsecvența, lipsa de logică și de profesionalism. De la Varșovia lipsea informarea care se impunea în condițiile date: rezultatele vizitei efectuate în acele zile de ministrul Csaky în Polonia.

Impresia ambasadorului Franasovici cum că Ungaria, în schimbul limitării pretențiilor sale asupra Slovaciei, ar fi obținut promisiunea Poloniei de a-i susține revendicările privitoare la Ucraina Subcarpatică nu avea logică și argumente solide. A fost meritul oficiului din Budapesta, care a adus decidenților români precizările de rigoare, respectiv că Csaky i-a cerut lui Beck să nu dea garanții Cehoslovaciei, pe motiv că acestea ar leza interesele Ungariei în chestiunea Slovaciei și Transcarpatiei. S-a produs o anumită înăsprire a dialogului, atunci când guvernul ungar a aflat de declarația lui Beck, făcută după restituirea Teschenului, respectiv, că Polonia nu mai are motive de fricțiune cu cehii. Ministrul afacerilor externe al Poloniei ar fi asigurat pe Csaky de ajutorul său diplomatic, fără a lua însă angajamente precise pentru aducerea la îndeplinire a aspirațiilor ungare.[50]

Nu rezultă din nici un document dacă noua nuanță din poziția poloneză s-ar datora demersurilor lui Comnen, pe care Beck îl dezavua, cum de altfel a și scris, în singura sa lucrare: „*Ultimul raport*”, culmea, redactată în România, o mărturie a ranchiunei sau pizmei intelectuale, din care rezultă unele accente pătimașe la adresa omologului român, ca și împotriva lui Titulescu, pe care colonelul, de asemenea, nu l-a avut la inimă. La București au ajuns semnale că Berlinul și Londra aveau poziții opuse planurilor poloneze și maghiare. De la Londra, Vasile Grigorcea a comunicat decidenților, la 8 octombrie, că, mai înainte cu o zi, „între Berlin și Varșovia a intervenit «ceva» ce a făcut ca planurile concertate polono-ungare să fie subit și complet părăsite... „Se pare că Germania, nevoind să fie pusă în față faptului împlinit, a făcut ieri la Varșovia un demers drastic, opunând un veto cât se poate de categoric, în fața căruia Polonia s-a închinat”.[51]

Direct de la Varșovia, cunoaștem din surse indirecte că Polonia ar fi refuzat să acorde ajutor în continuare Ungariei și i-ar fi promis numai un sprijin moral, precizându-i că în nici un caz Polonia nu va face război pentru pretențiile maghiare.

În timpul vizitei demnitarului ungar la Varșovia, urmare așadar a poziției germane și engleze, i s-a sugerat lui Csaky să-și realizeze dezideratele prin propriile puteri ale Ungariei. Nu excludem că sfatul respectiv să îl fi condus pe acesta la dinamizarea acțiunilor proprii. [52] (**Va urma**)

[44] Idem, doc. 23 din 5 octombrie, p. 336

[45] Intrat la propunerea premierului I. I. C. Brătianu în diplomație, a reprezentat țara, ca trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Berna (1923-1928), la Berlin (1928-1930), la Vatican (1930-1932) și din nou la Berlin (1932-1938).

[46] *Alianța*...Doc. 25, p. 338

[47] Nicolae Mareș, *Relații... op. cit.* Doc. 27, pp.339-343, idem *Dosare Speciale*, vol. 39, ff. 117-122

[48] *Alianța*...Raport 27, pp. 340-344; AMAE, *Dosare Speciale*, vol. 39, ff. 117-122

[49] Idem, Raport 29, p. 347

[50] Idem, ff. 243-244

[51] *Alianța* ... Doc. 33, 34, 35, pp. 254-258

[52] AMAE, idem, f. 243-244.

George V. GRIGORE

„Regele de fier”, pe numele său Max Auschnitt (scris și Ausschnitt sau Aușnit), s-a născut pe 14 februarie 1888 la Galați și a fost un mare industriaș din România, administrator delegat al Uzinelor și Domeniilor de Fier din Reșița (U.D.R.), cea mai mare societate pe acțiuni care a existat în România înainte de instaurarea regimului comunist.

Numele lui Max Auschnitt e strâns legat atât de industria utilajelor grele și a armamentului, cât și de pungile de plastic cu fermoar, pe care încă le folosim astăzi. Născut și crescut în familia industriașului evreu Oșias Ausschnitt, Max Auschnitt a absolvit Academia de Înalte Studii Comerciale și de Export din Viena, a fost președinte al Asociației generale de Industrie din Banat, vicepreședinte Uniunii Generale a Industriașilor din România și senator al Camerei de Comerț și Industrie din Galați. A condus U.D.R. cu succes, aceasta având cel mai mare capital social din România (1 miliard lei), cea mai mare cifră de afaceri, cei mai mulți angajați - 16 669 în anul 1938, respectiv, 22 892 în 1948. Împreună cu fratele său Edgar deținea societatea Titan-Nădrag-Călan cu peste 4900 angajați în 1938. A făcut parte din conducerea a numeroase companii străine din Viena, Monaco și companii românești, precum Societatea Română de Telefoane, Banca Chrissoveloni etc.. În decembrie 1934 s-a convertit la religia creștină catolică și s-a căsătorit cu româncă Livia Pordea.

Inițial a fost un apropiat al Regelui Carol al II-lea, fiind, de asemenea, prieten cu mulți oameni importanți ai vremurilor. Se spune că avea capacitatea de a fi rival, dar și prieten cu principalii săi competitori. Un bun exemplu este relația pe care a avut-o cu Nicolae Malaxa, cu care a fost deopotrivă partener, dar și rival. Împreună cu acesta avea, la un moment dat, ocazia să-i dăruiască regelui o geantă cu bani, ca drept mulțumire pentru faptul că monarhul sprijinise industria românească, or cel puțin acesta a fost motivul oficial. De altfel, se spune că evenimentul nu ar fi fost unul izolat, de vreme ce Carol al II-lea pare să se fi bucurat din plin de banii primii și de la Auschnitt. În anul 1939 a căzut în dizgrația regelui Carol al II-lea, cu care era partener de croaziere și partide de poker, în favoarea rivalului său Nicolae Malaxa. A fost arestat și dat în judecată și condamnat la 6 ani închisoare, la Doftana. Întreprinderile sale au fost „românizate” în ultima perioadă a Dictaturii regale și în timpul dictaturii

antonesciene. În 1942, a fost eliberat din închisoare. În urma comutării sentinței la muncă în serviciul societății, aceasta a efectuat-o la fostele sale întreprinderi. După căderea regimului antonescian procesul său a fost rejudecat și a fost achitat în toamna anului 1944. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Max Auschnitt și-a organizat și în SUA o bază pentru afacerile sale. Pentru a-i reprezenta întere-sele după încheierea războiului, Max Auschnitt l-a angajat pe Allen Dulles, care, pe vremea aceea, era un avocat privat, priceput în a-și face intrarea la emigranții politici și în operațiuni secrete. Văzând pericolul instalării regimului comunist a emigrat în Statele Unite ale Americii, unde a decedat în 1957 (18 ianuarie 1957, New York, Statele Unite). Toate proprietățile

„Regele de fier” – sau marele industriaș Max Auschnitt are centru memorial la Lugoj

complex de parcuri, moteluri și restaurante pentru șoferii care tranzitează zona Banatului. Recuperează și 20 de case din orașul Oțelu Roșu, pe care le lasă apoi chiriașilor care locuiau deja în ele. Tot atunci acesta îi vinde lui Gigi Becali un palat aflat pe Alea Alexandru, în București, colț cu Aviatorilor. Steven Ausnit, fiul lui Max Ausnit, cel mai mare industriaș din perioada interbelică a României, s-a stins din viață vineri, 8 noiembrie 2019, la New York. Avea 95 de ani. Pentru Lugoj, Steven Ausnit a fost un prieten, un apropiat, un investitor de primă mărime și un vizionar. Ausnit a fost un om care a investit în Lugoj nu numai pe plan economic (complexul și parcare securizată A&O de pe centura Lugojului, cea mai mare și mai sigură parcare din sud-estul Europei), ci și în domeniul educativ (prin cumpărarea fostei Școli

Județeană a Uniunii Tineretului Comunist”, apoi a avut sediul aici secția de „Istorie Modernă și Contemporană a Muzeului de Istorie”. După 1990, clădirea a fost preluată de Fundația Județeană pentru Tineret, apoi a ajuns în circuitul civil pe căi controversate, încă insuficient desluite. În 1991, *Casa Auschnitt* a fost clasată în lista monumentelor istorice, în categoria Arhitectură. Imobilul a fost apreciat pentru coloanele sale, elementele fațadelor, grădina absolut superbă și mai ales pentru interiorul cochecet. În 2004, în impozanta clădire funcționa un club de noapte, iar în podul mansardat al acesteia, fiind amenajate spații pentru întâlniri mai apropiate, s-a iscat un incendiu care a distrus acoperișul și tavanul clădirii. În prezent, impozanta clădire este scoasă la vânzare.

Aceasta este istoria și evoluția unei cariere de mare industriaș din România interbelică, despre care „vorbește” astăzi Centrul Memorialistic „Max Ausnit”, dedicat memoriei marelui industriaș interbelic. Istoricul Cristian-Oliviu Gaidos ne lămurește pe facebook asupra originii inițiale a Vilei *Alma Pop* - o clădire enigmatică a Lugojului, se pare identificată greșit cu numele de *Casa Peter*, care astăzi adăpostește Centrul Memorial „Max Ausnit”. Frumoasa casă din Dealul Viilor a fost ridicată în 1907 de Isidor Pop (1870 - 1913), avocat al Episcopiei greco-catolice de Lugoj și director executiv al Institutului de Credit „Poporul”. Acesta a denumit-o în cinstea soției sale, „Alma Pop” (nepoata avocatului pașoptist Ioan Maior). Fiica lor, pe care o chema tot Alma, s-a căsătorit în 1920 cu viitorul general Dimitrie Petrescu Tocineanu (1893-1943). După Revoluție, vila a fost vândută de urmașii din partea fam. Dăncilă, ulterior ajungând în proprietatea Fundației „Max Ausnit”. Datorită ilustrațiilor săi proprietari, avocatul Isidor Pop, respectiv Col. D. P. Tocineanu - animator al vieții muzicale interbelice locale, vila s-a bucurat de atenția intelectualității lugojene care obișnuia să îi treacă pragul în zilele toride de vară. În acest sens avem mărturie o fotografie cu veranda vilei din 1910. Printre cei prezenți se numără jurnalistul Valeriu Braniște, episcopul greco-catolic de Lugoj, Vasile Hossu, Isidor Pop, Alma și Sidonia Maior, avocații Comșa și Cișmaș, Virginia Braniște, Lelia Popescu, preotul greco-catolic Ioan Ienea etc. La Caransebeș, Liceul Tehnologic poartă numele lui Max Ausnit. Amintirea atrage amintire, iar nemurirea acestor mari personalități care au creionat direcția unei perioade destul de dificile pentru România se susține și așa, prin manifestări artistice, sportive, muzeale, de neuitat.

sale au fost confiscate de guvernul comunist în 1948. După Revoluția Română din 1989, urmașii lui Max Auschnitt au dat în judecată statul român, cerând despăgubiri pentru confiscarea uzinelor Titan-Nădrag-Călan. Procesul pentru acordarea despăgubirilor a început în 2001. În anul 2011 s-a dat sentința finală care le dă dreptul moștenitorilor lui Auschnitt să primească despăgubiri de 37 de milioane de dolari, în acțiuni ale Fondului Proprietate, precum și drepturile pentru mai multe imobile. Conform contractului de reprezentare, avocații primesc jumătate din suma totală, iar restul se împarte între trei moștenitori. În 2012, Steven Auschnitt, fiul lui Max Auschnitt, a revenit în România, la Lugoj, pentru a inaugura „Centrul Memorial Max Ausnit” ridicat în onoarea tatălui său, punând astfel în valoare un reper important al istoriei Lugojului, respectiv „Casa de vacanță a familiei Brediceanu”. Cu acest prilej, el a lansat și un proiect de afaceri în valoare de 15 milioane de euro, constând într-un

Generale nr. 5 din centrul orașului, oferită ca spațiu Liceului Teoretic „Harul”, istoric (prin Centrul Memorial „Max Ausnit”, dedicat memoriei marelui industriaș interbelic) și chiar sportiv (Cupa Internațională la Ciclism „Max Ausnit”, care adună anual la start sute de cicliști din toată lumea).

Și în istoria orașului Galați, „Regelul de Fier” îi rămâne asociată o casă cunoscută drept „Casa Auschnitt”, situată pe Str. Domnească 70, pe care Auschnitt a cumpărat-o în 1921. Intrarea casei cu un etaj este din stradă, prin ușa din fier forjat și are coloane înalte, cu capitelluri de inspirație corintică, cu ziduri cu decorațiuni baroce. Parterul deține trei camere largi și culoar, alte șase camere sunt la etaj. În 1951, căderea ajunge în proprietatea statului și abia în anul 1990 căderea a fost revendicată de către moștenitori. Potrivit istoricilor, după naționalizare, în această clădire a funcționat până în anii '70 „Organizația

Bibliografie: Lucian Predescu, Enciclopedia României Cugetarea, București 1999.
Surse: wikipedia.org; playtech.ro; dailybusiness.ro; galatimultiethnic.ro; 1romania.net; managerexpress.ro;

Casa Auschnitt, Galați

Intrarea în Centrul Memorial Max Ausnit din Lugoj

Liceul Tehnologic „Max Ausnit” – Caransebeș